

بررسی آخرین تحولات منطقه غرب آسیا؛ آغاز انفجار بزرگ؟!

نشست «بررسی آخرین تحولات منطقه غرب آسیا؛ آغاز انفجار بزرگ؟!»، از سلسله نشست‌های تخصصی تقابل تمدنی ایران و آمریکا، از سوی مرکز مطالعات آمریکا در محل پژوهشکده مشترک شهید صدر (ره) برگزار شد. در این نشست، سه نفر از اساتید و صاحب‌نظران مسائل منطقه و بین‌الملل، به ارائه بحث و تبادل نظر پیرامون مهم‌ترین تحولات اخیر منطقه غرب آسیا (شامل انتخابات پارلمان لبنان، ترور شهید صیاد خدایی، سانحه منطقه پارچین، مصوبه ضد صهیونیستی پارلمان عراق، توقیف کشتی یونانی و راهپیمایی پرچم) پرداختند.

در ابتدای این نشست، دکتر محمدصادق کوشکی، اشاره کرد که منطقه غرب آسیا، همواره دچار آشوب و آشفتگی بوده اما شاید اکنون تعداد، تنوع و سرعت بروز اتفاقات و انتشار آن‌ها، موجب شده است که ضریب رسانه‌ای پیدا کنند و بیش از پیش، در کانون توجه افکار و مباحث عمومی قرار گیرند و به نوعی التهاب و هیجان عمومی منجر شوند.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران تصریح کرد که بدون شک، بروز و ظهور رویدادها و پیشامدهای اخیر، متأثر از نقش و موضع کشورهای منطقه بوده و گروه‌بندی‌ها و جبهه‌گیری‌های منطقه‌ای، بیانگر علل (دلایل) وقوع حوادث در گذشته و همچنین، تعیین مناسبات و اتفاقات منطقه در آینده است؛ هرچند جهان در یک پیچ تاریخی خاص قرار دارد و به خصوص جنگ روسیه و اوکراین، باعث شده است تا بسیاری از پیش‌بینی‌ها و احتمالات گذشته، با خطا و شکست مواجه شود و معادلات و تعاملات جهانی، تغییر یابد و جهان در معرض صحنه‌آرایی جدید قرار گیرد. همچنین، مسائل و مشکلات جدیدی، همچون به چالش کشیده شدن هژمونی قدرت‌های بزرگ، بحران کمبود، گرانی غلات و ... پدید آید؛ به‌طور مثال، قزاقستان در اقدامی نادر، صادرات گندم خود را به دلیل نیاز شدید داخلی، ممنوع کرده است، علی‌رغم اینکه به شدت به درآمد آن احتیاج دارد.

کارشناس مسائل منطقه تأکید کرد که پیش بینی آینده منطقه، در گروی تبیین نقش آفرینی و موضع‌گیری کشورهای منطقه بر اساس میزان استقلال سیاسی آن‌ها و همچنین، تقابل دو گروه و جبهه محور مقاومت با محور شرارت است و از همین طریق، می‌توان ریشه و دلیل برخی اتفاقات و حوادث گذشته را نیز درک کرد. از این روی و بر اساس مجموع شواهد و قرائن، می‌توان دریافت که محور مستقل و مقاومت، در شرایط خوبی نسبت به زمان‌های گذشته قرار دارد، اما اسرائیل به دلایل مختلف (از جمله ضعف دولت اسرائیل و

خالی شدن آن از روزه‌های سیاسی سنگین، افزایش اختلاف با آمریکا و همچنین، کاهش اعتقاد مردم اسرائیل به ایدئولوژی صهیونیست و روی آوردن حداکثری به رفاه جویی و لذت طلبی صرف)، در مسیر ضعف و زوال قرار داد؛ تا جایی که از جنگ سخت علیه حزب الله، گریزان بوده و حتی از جنگ نظامی با حماس نیز هراسان است؛ بنابراین، برای نشان دادن خود و باقی ماندن در صحنه، از هرگونه اقدام مخرب هرچند کوچک علیه ایران و مقاومت، اجتناب نخواهد کرد. دکتر کوشکی در پایان توصیه کرد که در چنین شرایط خطیر

و حساس، نیاز است تا دقت و ظرافت بیشتری در زمان و نحوه انجام اصلاحات اقتصادی مدنظر دولت سیزدهم صورت گیرد تا وضعیت معیشت مردم، موجب نشود هر مسئله یا مشکل عادی در کشور، به سرعت به یک امر بحرانی و امنیتی در کشور تبدیل شود. همچنین، به صورت ناخواسته، دستاوردهای کشور در تشکیل و تعالی جبهه مقاومت را نیز تحت تأثیر قرار دهد و به از دست رفتن یا کاهش یافتن برخی از نتایج مطلوب حاصل شده در منطقه منجر شود.

در ادامه این نشست، استاد محمدعلی مهتدی، ضمن

تبیین نتایج انتخابات لبنان و تعداد کرسی‌هایی که حزب‌الله لبنان، توانسته به دست آورد، در تشریح راهپیمایی پرچم اسرائیل، بیان داشت که با وجود افزایش خشونت و هتک حرمت شهرک‌نشینان در رویارویی با مردم فلسطین و همچنین، ایجاد موانع امنیتی بسیار زیاد برای جلوگیری از ورود آن‌ها، فلسطینی‌ها در صحنه حضور یافتند و مقاومت خود را بیش از پیش، مشهود و نمایان ساختند و به اسرائیل اجازه ندادند، یک تصویر یکپارچه و آرام از حضور خودشان در مسجدالاقصی مخابره کنند. کارشناس ارشد مسائل منطقه، تصریح کرد که در هر حال، مراسم پرچم امسال، علی‌رغم تهدیدات قبلی حماس و حزب‌الله، با واکنش جدی آن‌ها روبه‌رو نشد، زیرا اولاً تعداد شهرک‌نشین حاضر در راهپیمایی، کمتر از برآورد و خواست رژیم (حدود ۳۰ هزار نفر) بود. ثانیاً اسرائیل ادعا کرده بود که شهرک‌نشین‌ها وارد مسجد خواهند شد و قبه‌الصخره را تخریب خواهند کرد، اما چنین نشد؛ ثالثاً مصر (دارای گذرگاه مرزی رفح با غزه)

و قطر (حامی مالی و بازسازی فلسطین)، وساطت و رایزنی کردند که اسرائیل، قرار نیست اقدام جدی انجام دهد و شما هم نباید اقدام جدی متقابلی انجام دهید. رابعاً، حزب‌الله لبنان در حال حاضر از محبوبیت مردمی خوبی برخوردار است که با توجه به ملاحظات و اقتضانات سیاسی و اقتصادی داخل لبنان، ترجیح بر عدم درگیری داشت. دکتر مهتدی با اشاره به ترور شهید خدایی و سایر حوادث مشابه، تأکید کرد که انجام موفق برخی اقدامات مانند ترور یک مسئول یا شخصیت در کشور، نیازمند نوعی کار تیمی و گروهی است، لذا ضرورت دارد سازمان‌ها و نهادهای اطلاعاتی، با افزایش توان خود، تلاش کنند تا اولاً از وقوع حادثه یا اتفاق پیشگیری شود، ثانیاً در صورت بروز حوادث و اتفاقات، شناسایی و دستیابی به آمران و عاملان آن را تسهیل و تسریع کنند. در پایان این نشست، دکتر سید مصطفی خوش چشم، ضمن تبیین اجمالی حوادث و اتفاقات اخیر، تأکید کرد که وقوع حوادث و اتفاقات مختلف در جهان، منطقه

و کشور، نباید کارگزاران و مسئولان جمهوری اسلامی را به آفت اخذ تصمیمات و اقدامات روزمره دچار کند. کارشناس مسائل بین‌الملل تصریح کرد، سیاست و تصمیم‌راهبردی موجب می‌شود که تحلیل حوادث و اتفاقات اخیر و همچنین، تجویز واکنش نسبت به آن، صرفاً در مقیاس منطقه‌ای صورت نگیرد، بلکه ابعاد و زوایای گوناگون آن در مقیاس جهانی، منطقه‌ای و داخلی بررسی شود و بر اساس آن، تدبیر کرد و تصمیم گرفت؛ به‌عنوان نمونه، نگاه راهبردی به صحنه‌آرایی و بازیگری آمریکا و اسرائیل، نشان می‌دهد که آمریکا در حال اخراج از منطقه است اما هم‌زمان تلاش دارد تا با استفاده از ظرفیت کشورهای منطقه و همچنین، رژیم صهیونیستی، موانعی در مسیر موفقیت‌آمیز ایران در محور مقاومت و منطقه ایجاد کند و به همین منظور، اسرائیل در حال تلاش است تا جنگ و تنش با ایران را به اطراف و نزدیکی مرزهای ایران برساند و ضرب‌آهنگ تنش را افزایش دهد. پس اتفاقات و حوادث اخیر را نباید صرفاً از منظر ضعف دشمن

بیولوژیک، سایبری و...، استفاده می‌کنند.

دکتر خوش چشم در پایان توصیه کرد که ایران نیز باید به صورت متقابل، در چنین رویارویی و جنگ، ضمن حفظ و افزایش توان جنگ سخت خود (امکانات، تجهیزات و قابلیت‌های نظامی مانند موشکی، پهپادی و...)، توانمندی جنگ در حوزه نیمه سخت و نرم (مانند اهرم و ابزارهای فشار هسته‌ای، منطقه‌ای، سایبری و...) را نیز افزایش دهد و ضمن مدیریت و کاهش مشکلات و چالش‌های میان خود، کشورهای همسایه و منطقه، تقابل با اسرائیل را به صورت تصاعدی اما مدیریت شده انجام دهد.

قوی کشورهای محور مقاومت منطقه، روبرو شده است. پس دشمنان جمهوری اسلامی، به خصوص آمریکا و اسرائیل، قصد دارند توان و انرژی خود را که در این حدود ۸ ماه مذاکرات هسته‌ای (به منظور مشخص شدن نتایج آن)، نگهداری و ذخیره کرده بودند، آزاد سازند و تمام همت رزم و عملیات خود را به کار گیرند تا از هر طریق ممکن، بتوانند خواسته خود در مذاکرات را به ایران تحمیل کنند و همچنین، ضربات اساسی یا هرچند کم، به کشور وارد سازند که در این جنگ، از تمامی روش‌های سخت، نیمه سخت و نرم مانند ترور فیزیکی، تحریم، تخریب،

در ناتوانی اقدام گسترده و اجبار به روی آوردن به یک یا چند اقدام ساده، مانند ترور فیزیکی تقلیل داد. دکتر خوش چشم در ادامه مباحث خود تشریح کرد که دشمن تمدنی جمهوری اسلامی ایران یعنی آمریکا، هم به لحاظ داخلی و هم در سطح جهانی، با مسائل و مشکلات جدی و متعددی روبرو است و از طرف دیگر، نتوانسته مقاومت ایران در مذاکرات هسته‌ای را بشکند و آن را مجبور به عقب‌نشینی و تحمیل خواسته خود نماید و مذاکرات، با وقفه طولانی روبرو شده است. همچنین از طرف دیگر، نایب منطقه‌ای آمریکا یعنی اسرائیل، ضمن گرفتاری به دولت ضعیف و ضعف‌های داخلی، با استقامت